

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонський навчально-науковий інститут

Кафедра економіки

О8876

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з
навчальної роботи
к.т.н., проф. Дудченко О.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

Management of Organizations

рівень вищої освіти *другий (магістерський)*

тип дисципліни *обов'язкова*

мова викладання *українська*

Херсон – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій та адміністрування».

«15» листопада 2023 року. – 25 с.

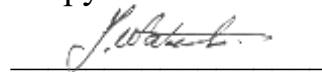
Розробник: Надточій І.І., доктор екон. наук, професор.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми

«Менеджмент організацій та адміністрування»

доктор екон. наук, професор

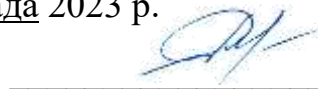

М.А. Коваленко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» розглянуто на засіданні кафедри економіки.

Протокол № 4 від «15» листопада 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

А.В. Руснак

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» затверджена методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 4 від «16» листопада 2023 р.

Голова МР ХННІ НУК

О.М. Дудченко

© ХННІ НУК, 2023, рік

© Надточій І.І., 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисциплін.....	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	15
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	15
8. Критерії оцінювання результатів навчання	20
9. Засоби навчання	21
10. Рекомендовані джерела інформації	21
Додаток.....	23

ВСТУП

Анотація

Освітньою програмою «Менеджмент організацій та адміністрування» підготовки магістрів передбачено формування у здобувачів вищої освіти уявлення про ефективну організацію, фактори її внутрішнього та зовнішнього середовища, життєвий цикл організації, типи організаційних структур та їх особливості, специфіку управління підсистемами організації та оцінювання ефективності діяльності організацій.

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» розрахована на здобувачів вищої освіти, які вивчили менеджмент, фінансовий менеджмент, ділове адміністрування. Програма передбачає комплексне застосування набутих компетенцій для розв'язування задач щодо використання сучасних методів управління організаційними структурами, оцінювання факторів ризик та антикризового управління.

Дисципліна «Менеджмент організацій» носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до вивчення навчальних дисциплін «Прийняття управлінських рішень у кризових та надзвичайних ситуаціях», «Управління проектами», а також розробку відповідних розділів кваліфікаційної роботи.

Ключові слова: менеджмент, організація, фактори управління, фінансові ризики, планування, антикризове управління.

Annotation

The educational program «Management of Organizations and Administration» of master's training provides students with higher education an idea of an effective organization, factors of its internal and external environment, the life cycle of the organization, types of organizational structures and their features, the specifics of managing subsystems of the organization and evaluating the effectiveness of organizational activities.

The program of the study discipline «Management of Organizations» is designed for students of higher education who have studied management, financial management, business administration. The program provides for the comprehensive application of the acquired competences for solving problems related to the use of modern methods of managing organizational structures, assessing risk factors and anti-crisis management.

The discipline «Management of organizations» is interdisciplinary in nature, it provides training for higher education applicants to study the academic disciplines «Management decision-making in crisis and emergency situations», «Project management», as well as the development of relevant sections of the qualification work.

Keywords: management, organization, management factors, financial risks, planning, anti-crisis management.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 07 – Управління та адміністрування	Обов'язкова	
Модулів – 3		Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Електронна адреса на сайті ХННІ НУК: http://www.kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/magisters-management.html	Спеціальність 073 – «Менеджмент» Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій та адміністрування»	Семестри	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - курсова робота		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 180		Лекції	
		2-й семестр - 30 год.	12 год.
		Практичні	
		2-й семестр - 30 год.	12 год.
Лабораторні			
-	-		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 2-й семестр – 4; самостійної роботи студента: 2-й семестр – 8.	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		2-й семестр - 120 год.	156 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		-	
		Види контролю: 2-й семестр – екзамен, курсова робота	
		Форма контролю: комбінована (письмовий контроль, тестовий контроль)	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» є формування у здобувачів вищої освіти відповідно до освітньої програми таких компетентностей:

1) інтегральну компетентність:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог;

2) загальні компетентності:

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

3) предметні компетентності:

ФК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

ФК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є дисципліни: «Менеджмент», «Фінансовий менеджмент», «Ділове адміністрування».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких результатів навчання:

ПР1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПР6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПР11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи системи менеджменту організацій

Тема 1. Організація як об'єкт управління. Основні поняття менеджменту організацій

Підходи до визначення організації як універсальної категорії. Організація як процес. Організація як явище. Основні ознаки соціальних організацій. Загальні властивості організації. Принципи функціонування організацій. Система законів організації.

Зовнішнє і внутрішнє середовище організації. Внутрішнє середовище організаційної системи та його складові (структура, цілі, завдання, технологія, персонал, організаційна культура). Зовнішнє середовище організації та його

основні чинники. Чинники прямої дії (мікросередовище організації). Чинники непрямой дії (макросередовище організації). Характеристики зовнішнього середовища організації.

Класифікація організацій. Формальні і неформальні організації. Громадські і господарські організації.

Визначення менеджменту організації. Основні функції управління. Специфічні функції менеджменту організацій. Рівні керівництва. Менеджери та їхня роль в організації. Ролі, які виконує сучасний керівник організації. Принципи управління організацією. Управлінські рішення та методи їх прийняття (раціональний, інтуїтивний, адміністративний). Етапи процесу прийняття рішень. Стили управління.

Джерела інформації: [3, с. 7-9; 5-8].

Тема 2. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності

Структура організації та принципи її побудови. Структурний підхід до організації. Горизонтальний поділ праці. Вертикальний поділ праці. Формальна та неформальна організаційна структура. Централізація і децентралізація в організаційному управлінні.

Особливості застосування лінійних організаційних структур. Функціональні організаційні структури: переваги та недоліки. Лінійно-функціональні організаційні структури. Продуктова структура. Територіальна структуризація. Організаційна структура, орієнтована на споживача. Оргструктура на базі стратегічних одиниць бізнесу (СОБ).

Особливості органічних організаційних структур. Проектно-цільова структура: переваги, недоліки і сфера застосування. Матрична організаційна структура. Мережеві організаційні структури. Внутрішні мережі. Стабільні мережі. Динамічні мережі. Множинні організаційні структури (холдинги, конгломерати).

Джерела інформації: [3, с. 20-32; 5-8].

Тема 3. Організаційне проектування

Організаційне проектування: сутність, цілі та принципи. Універсальні погляди на проект організації. Бюрократична (механістична) модель організації та її основні ознаки. Органічна модель організації: характеристика та умови застосування.

Етапи організаційного проектування. Методи організаційного проектування (метод аналогій, експертний метод, метод структуризації цілей, метод організаційного моделювання).

Основні чинники впливу на організаційне проектування: стан зовнішнього середовища, технології діяльності в організації, стратегічний вибір керівництва організації щодо її цілей, поведінка працівників, розмір).

Коригування організаційних структур. Причини коригування організаційних структур: незадовільне функціонування підприємства, перевантаження вищого керівництва, відсутність орієнтації на перспективу, розбіжності з організаційних питань, зростання масштабу діяльності,

об'єднання господарюючих суб'єктів, зміна технології управління, зовнішня економічна обстановка.

Оцінка ефективності організаційних проектів.

Джерела інформації: [3, с. 46-55; 5-8].

Тема 4. Еволюція підприємства

Концепція життєвого циклу розвитку систем. Основні фази: концептуальна, оцінювання, виробництва, операційна, вивільнення.

Модель конкурентних сил (за М. Портером). Конкурентний статус підприємства.

Модель розвитку внутрішнього потенціалу підприємства. Система визначення рівня потенціалу підприємства.

Зміни як об'єктивний процес розвитку організації. Значення змін у діяльності організації. Еволюційні погляди на процеси змін у діяльності організації.

Життєвий цикл діяльності організації та стадії виникнення змін. Необхідність управління процесами змін. Використання системного підходу в управлінні в умовах змін.

Менеджмент на основних етапах життєвого циклу підприємства: головні цілі, основні завдання, особливості внутрішньоорганізаційних процесів, кризи: стилю керівництва, автономії, контролю, «раціональної» бюрократії, невизначеності.

Джерела інформації: [5-8].

Тема 5. Організація управління підприємством

Нормативно-правова регламентація та порядок заснування підприємства; етапи: початковий, підготовчий, реєстраційний, організаційний. Підстави організації управління на підприємстві, процедури та особливості розробки засновницької документації. Статут, установчий договір: основні положення. Формування органів управління, процес організації управління на підприємстві. Методологія проектування системи управління. Особливості різновидів структур управління.

Внутрішньогосподарські підрозділи та управління ними. Регламентування відносин внутрішньогосподарських підрозділів і органу управління підприємством. Організація стимулювання у внутрішньогосподарських підрозділах.

Організаційна культура. Типи організаційних культур.

Управлінські процедури. Основний закон управління. Принципи ефективного менеджменту. Елементи управління. Системні правила управління.

Джерела інформації: [3, с. 33-45; 5-8].

Тема 6. Управлінські моделі

Модель управління як системоутворювальний комплекс методів, набір форм впливу, принципів. Компоненти управлінської моделі: цільові установки менеджменту, характер впливу зовнішнього оточення, варіація результативності, органи управління та внутрішній потенціал організації.

Цільові управлінські моделі: самовиживання організації, якісного або кількісного росту організації; виведення організації у лідери; управління за цілями; управління за «слабкими сигналами».

Економічні моделі управління: максимізації темпів самозростання функціонального капіталу; виводу організації з кризового стану; виводу з безприбуткового стану.

Моделі забезпечення конкурентоздатності організації: фірми-лідера; «переслідування», «рівноправ'я».

Поведінкові моделі управління: влади та реалізації владних повноважень.

Адміністративні управлінські моделі: жорстка директивна; ліберальне адміністрування; внутрішньоорганізаційне підприємництво; співучасті; м'яке адміністрування; самоврядування. Комбінація управлінських моделей.

Джерела інформації: [5-8].

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Процес управління на підприємстві

Тема 7. Управління підприємствами різних організаційно – правових форм. Управління об'єднаннями підприємств

Тенденції розвитку різноманітних підприємств та їх об'єднань. Особливості організації і функціонування підприємств різних форм власності й господарювання.

Мотиви господарського об'єднання підприємств. Управління асоціацією. Управління корпорацією. Управління концерном. Управління консорціумом. Управління холдинговою компанією. Управління іншими видами об'єднання підприємств.

Джерела інформації: [5-8].

Тема 8. Системи функціонального менеджменту

Взаємозв'язок між менеджментом та маркетинговою діяльністю. Основи маркетингового менеджменту. Управління матеріально-технічною підсистемою. Управління маркетинговою діяльністю. Маркетингові служби підприємств та організація їх діяльності.

Управління фінансово-економічною підсистемою: оборотом, запасами, основними фондами, поточними витратами, доходами та прибутками.

Основи фінансового менеджменту. Фінансові основи формування майна, управління обіговими активами, формування власних та залучення позикових фінансових ресурсів, організація фінансового планування на підприємстві аграрної галузі.

Інвестиційний менеджмент. Класифікація інвесторів, їх права та обов'язки. Інвестиційні ризики. Інвестиційна стратегія та інвестиційна політика аграрного підприємства. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Бізнес-план як метод інвестиційної діяльності.

Джерела інформації: [5-8].

Тема 9. Управління колективами. Управління організаційними конфліктами

Сутність і характеристики колективу. Вплив колективу на поведінку працівників. Типи колективів. Формування і розвиток трудового колективу в організації. Фактори впливу на ефективність роботи колективу. Робота менеджера з неформальними групами.

Природа конфлікту в організації. Причини конфліктів. Структура організаційного конфлікту. Наслідки конфліктів в організації. Види виробничих конфліктів. Технологія управління конфліктами: правила управління конфліктами, методи і стилі розв'язання конфліктів.

Джерела інформації: [5-8].

Тема 10. Основи антикризового управління. Управління ризикозахищеністю підприємства

Кризові явища як фаза життєвого циклу організації. Особливості кризових ситуацій. Зміст періодів, що призводять організацію до кризи. Причини виникнення кризових явищ.

Сутність, основні ознаки, джерела виникнення кризових ситуацій. Типологія: нормальна ситуація і відхилення, сприятливі можливості, несподіваний успіх. Умови використання. Симптоми кризи. Етапи розвитку кризової ситуації в управлінні підприємством. Система заходів щодо управління підприємством у кризовій ситуації. Конструктивні та деструктивні кризи в управлінні.

Модель діагностики кризових ситуацій та банкрутства. Життєвий цикл кризової ситуації. Модель управління підприємством у кризі; тактика: захисна, наступальна.

Моделі антикризового управління. Оперативні та стратегічні заходи виходу із кризового стану. Класична модель оздоровлення.

Превентивні заходи запобігання кризових явищ. Використання методу зміни для оздоровлення організації. Оздоровчий менеджмент для організації, що виходить із кризи. Склад організаційних заходів щодо управління змінами. Основні компоненти, які необхідно виконати для виходу із кризи. Технологія оздоровчого менеджменту. Формування оздоровчих фінансів.

Умови виникнення ризикової ситуації. Суб'єкт та об'єкт ризику. Поняття ділового ризику, його особливості у сучасних умовах. Зовнішні та внутрішні фактори ризику. Класифікація факторів ризику за аспектами прояву. Види ризику.

Аналіз та оцінювання ризику. Методи кількісного оцінювання ризику. Етапи аналізу. Специфічність вибору альтернатив в умовах ризику.

Концепція управління ризиком. Інструментарій впливу на ризик. Модель поведінки системи управління в ситуації ризику. Критерії ризикозахищеності.

Джерела інформації: [3, с. 110-114; 5-8].

Тема 11. Діагностика управління організацією

Діагностика управління підприємством як визначення чинників, що обумовлюють виникнення проблем. Діагностика сильних і слабких внутрішніх сторін діяльності підприємства. Види та етапи діагностики.

Процес діагностики. Методи проведення діагностичних досліджень.

Показники діагностичного дослідження. Самодіагностика як інструментарій підвищення якості управління підприємством. Управлінське консультування як вид діяльності.

Джерела інформації: [3, с. 92-109; 5-8].

Тема 12. Управління ефективністю підприємства

Оцінка ефективності роботи функціональних підрозділів апарату управління. Оцінка ефективності заходів щодо вдосконалення управління.

Поняття продуктивності на підприємстві. Співвідношення результатів діяльності та витрат. Система показників загальних процесів управління ефективністю.

Критерій результативності та розвитку організаційної системи. Пріоритетність продуктивності. Взаємозв'язок факторів: розмір підприємства, цілі та функції, технологічні процеси, стадії розвитку, ступінь адаптованості.

Методи оцінки продуктивності: метод номінальної групи, метод Дельфі, багатокритеріальний метод, багатфакторний метод. Інтеграція методів.

Контроль результативності: основні підходи. Класифікація контролю та інтенсифікація розвитку підприємства, таксономія методів.

Мотивація і результативність. Методи активізації. Особливості колективної результативності та продуктивності.

Цільові програми управління продуктивністю та розвитком підприємства: проектування, розробка, реалізація, регулювання. Стадії генеральної стратегії. Сфери обмеження розвитку підприємства.

Джерела інформації: [3, с. 110-114; 5-8].

Модуль 3.

Змістовий модуль 3. Курсова робота

Визначення теми курсової роботи та складання плану. Затвердження теми і плану курсової роботи у керівника. Підбір і вивчення рекомендованої літератури. Складання бібліографії. Збір та обробка фактичних і статистичних даних. Класифікація, систематизація та опрацювання даних згідно з послідовністю розділів плану курсової роботи. Проведення розрахунків, обґрунтування пропозицій, побудова таблиць та графіків, формування висновків та здійснення редагування. Написання тексту і оформлення курсової роботи. Захист курсової роботи.

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем дисципліни	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
		Лекції	Практична робота	Самостійна робота		Лекції	Практична робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи системи менеджменту організації								
Тема 1. Організація як об'єкт управління. Основні поняття менеджменту організації	3	1	1	1	6	1	1	4
Тема 2. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності	6	2	2	2	6	1	1	4
Тема 3. Організаційне проектування	12	4	4	4	10	1	1	8
Тема 4. Еволюція підприємства	6	2	2	2	6	1	1	4
Тема 5. Організація управління підприємством	6	2	2	2	7	1	1	5
Тема 6. Управлінські моделі	12	4	4	4	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 1	45	15	15	15	45	6	6	33
Модуль 2								
Змістовий модуль 2. Процес управління на підприємстві								
Тема 7. Управління підприємствами різних організаційно – правових форм. Управління об'єднаннями підприємств	6	2	2	2	6	1	1	4
Тема 8. Системи функціонального менеджменту	6	2	2	2	6	1	1	4
Тема 9. Управління колективами. Управління організаційними конфліктами	12	4	4	4	10	1	1	8
Тема 10. Основи антикризового управління. Управління ризикозахищеністю підприємства	12	4	4	4	6	1	1	4
Тема 11. Діагностика управління організацією	3	1	1	1	7	1	1	5
Тема 12. Управління ефективністю підприємства	6	2	2	2	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 2	45	15	15	15	45	6	6	33

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 3								
Змістовий модуль 3. Курсова робота								
1. Визначення теми курсової роботи та складання плану. Затвердження теми і плану курсової роботи у керівника	10	-	-	10	10	-	-	10
2. Підбір і вивчення рекомендованої літератури. Складання бібліографії. Коригування плану курсової роботи	20	-	-	20	20	-	-	20
3. Збір та обробка фактичних і статистичних даних. Класифікація, систематизація та опрацювання даних згідно з послідовністю розділів плану курсової роботи	20	-	-	20	20	-	-	20
4. Проведення розрахунків, обґрунтування пропозицій, побудова таблиць та графіків, формування висновків та здійснення редагування. Уточнення планів з урахуванням матеріалу	20	-	-	20	20	-	-	20
5. Консультація з питань оформлення курсової роботи. Написання тексту і оформлення курсової роботи. Підготовка до захисту курсової роботи. Консультація з різних загальних питань	20	-	-	20	20	-	-	20
6. Захист курсової роботи	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	90	-	-	90	90	-	-	90
Усього годин	180	30	30	120	180	12	12	156

Примітка: для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання читаються оглядові лекції за темами модулів в обсягах відповідно до таблиці.

5.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Організація як об'єкт управління. Основні поняття менеджменту організацій	1	1
2	Структура організації як чинник забезпечення її ефективності	2	1
3	Організаційне проектування	4	1
4	Еволюція підприємства	2	1
5	Організація управління підприємством	2	1
6	Управлінські моделі	4	1
7	Управління підприємствами різних організаційно – правових форм. Управління об'єднаннями підприємств	2	1
8	Системи функціонального менеджменту	2	1
9	Управління колективами. Управління організаційними конфліктами	4	1
10	Основи антикризового управління. Управління ризикозахищеністю підприємства	4	1
11	Діагностика управління організацією	1	1
12	Управління ефективністю підприємства	2	1
Разом		30	12

5.3. Розподіл годин самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		
		Норматив	Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекційних занять	0,5 год / лекцію	6	12
2	Підготовка до практичних занять	0,5-1 год/1 заняття	6	12
3	Підготовка до поточного модульного контролю	підготовка до контрольних заходів – 5 (12) год. на 1 захід	10	-
4	Підготовка до екзамену		5	12
5	Виконання контрольної роботи	мінімум 15 годин на 1 роботу	-	30
6	Виконання курсової роботи	90 год. на 1 роботу	90	90
Разом			120	156

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

В якості методів навчання для всіх видів занять використовується:

- робота з літературою, як опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної освіти;
- пояснення, як словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція, як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- ілюстрування, як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- відеометод, як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

- практична робота, як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- усні відповіді на практичних заняттях;
- поточний модульний контроль у формі тестування;
- контрольні роботи (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання);
- курсова робота;
- екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення здобувача вищої освіти оцінюються за 100-бальною системою університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – 40 балів. Право здавати заключний екзамен дається здобувачу вищої освіти, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться після вивчення кожного з модулів дисципліни. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення у комбінованій формі проведення екзамену (тестування та усна компонента).

При виставленні підсумкової оцінки (балів) з навчального курсу враховуються результати поточного контролю.

Виконання контрольної роботи є обов'язковою умовою для здобувачів вищої освіти, що навчаються за заочною формою. Завдання для контрольних робіт добираються з теоретичних питань і тестів, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни.

Виконання курсової роботи є обов'язковою умовою для здобувачів вищої освіти, що навчаються за денною та заочною формою і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці. Курсова робота виконується самостійно і не входить до тижневого аудиторного навантаження здобувача. Виконання курсової роботи дає змогу здобувачу навчитися самостійно використовувати та узагальнювати теоретичні положення та інформаційні матеріали, формулювати власні погляди стосовно невирішених проблем та обґрунтовувати висновки і пропозиції, спрямовані на розв'язання їх.

Оцінювання курсової роботи проводиться окремо за 100-бальною системою університету.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7.1. Форми контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти та їх оцінювання

Практична робота

Бал	Критерії оцінювання
4	Робота виконана у встановлений термін. Здобувач вищої освіти самостійно визначає тип задачі чи ситуаційного завдання і раціонально вирішує. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач вищої освіти наводить потрібні формули. Розв'язує задачу чи ситуаційне завдання користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
2	Здобувач вищої освіти складає скорочену умову задачі чи ситуаційного завдання, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Здобувач вищої освіти не розв'язує задачі та ситуаційні завдання.

Критерії оцінювання поточного модульного контролю знань здобувачів вищої освіти у формі тестування (для денної форми навчання)

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

**7.2. Узагальнюючі результати поточного контролю знань
здобувачів вищої освіти за модулями та формами навчання**

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних робіт	10 роб. × 4 бали = 40 балів	5 роб. × 4 бали = 20 балів
Поточний модульний контроль	2 МКР × 10 балів = 20 балів	-
Виконання контрольних робіт	-	2 роб. × 20 балів = 40 балів
Всього	60	60

**Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання
контрольної роботи (для заочної форми навчання)**

Бал	Критерії оцінювання
20	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалах
15	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності
10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності
5	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки
0	Роботу не виконано

**Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти
у формі комплексного екзамену**

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти складається з тестування та усної відповіді на три контрольних питання.

Критерії оцінювання тестування здобувачів вищої освіти

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Критерії оцінювання усної відповіді здобувачів вищої освіти

Бал	Критерії оцінювання
10	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно й аргументовано його висвітлює, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань; вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його висвітлює, розкриває зміст теоретичних запитань, послуговується науковою термінологією. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
6	Здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, висвітлює його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації. Допускає окремі суттєві неточності та помилки.
4	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, висвітлює його фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає суттєві неточності.
2	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст питань, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань.

Оцінювання курсової роботи проводиться окремо за 100-бальною системою університету

Критерії оцінювання курсової роботи

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
1	2	3
Пояснювальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи

1	2	3
	30	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації
	15	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер
Ілюстративна частина	20	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються
	15	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями
	10	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	5	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали
Захист роботи	40	Доповідь логічно побудована, здобувач чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання
	35	Здобувач спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює
	30	Здобувач спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання
	25	Здобувач спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи
	20	Здобувач невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи

Продовження таблиці

	15	Здобувач непорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
	10	Здобувач демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи
	5	Здобувач непорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

8. Критерії оцінювання результатів навчання

№ змістового модуля	Тема	Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
1	2	3	4	5	6
ЗМ 1	T3	Практична робота № 1	4	-	-
	T4	Практична робота № 2	4	Практична робота № 2	4
	T5	Практична робота № 3	4	-	-
	-	-	-	Контрольна робота	20
ПМК 1			10	-	-
ЗМ 2	T6	Практична робота № 4	4	-	-
	T7	Практична робота № 5	4	Практична робота № 5	4
	T8	Практична робота № 6	4	-	-
	T9	Практична робота № 7	4	Практична робота № 7	4
	T10	Практична робота № 8	4	-	-
	T11	Практична робота № 9	4	Практична робота № 9	4
	T12	Практична робота № 10	4	Практична робота № 10	4
	-	-	-	Контрольна робота	20
ПМК 2			10	-	-
Підсумковий контроль	Екзамен, в т.ч.		40	Екзамен, в т.ч.	40
	Тестування		10	Тестування	10
	Усна відповідь		30	Усна відповідь	30
Сума			100		100

Схема оцінювання курсової роботи здобувачів вищої освіти (для денної та заочної форм навчання)

№ модуля	Параметри оцінювання	Кількість балів
ЗМ 3	Пояснювальна записка	40
	Ілюстративна частина	20
	Захист роботи	40
Разом		100

9. Засоби навчання

Технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, персональні комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет.

При проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (Moodle, Google Classroom, DingTalk, ZOOM Cloud Meetings, Skype, Viber, WeChat, Telegram, соціальні мережі тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А. В. Управління організацією : навч. посіб. К. : ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
2. Галушка З.І., Антохов А.А., Запхляк В.М.; Сторощук Б.Д., Терлецька Ю.О., Заволічна Т.Р., Кузьмук І.Я. Менеджмент і адміністрування : підруч. Чернівці : 2021. 437 с.
3. Мальська М.П., Білоус С.В. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. Київ : SBA-print, 2020. 190 с.
4. Марченко О.М. Практикум з менеджменту: навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с.
5. МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ. Теорія та практика : навч. посіб. / Г.Є. Мошек, В.Л. Федоренко, А.С. Соломко; за заг. редакцією Мошека Г.Є. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 420 с.
6. Менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 356 с.
7. Сорока П.М., Харченко В.В., Харченко Г.А. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією: навч. посібн / П.М. Сорока, В.В. Харченко, Г.А. Харченко. К.: НУБіП, 2019. 518 с.
8. Сучасний менеджмент : моделі, стратегії, технології : матеріали XXIV Всеукр. щоріч. студент. наук.-практ. конф. за міжнарод. участю. 27 квіт. 2023 р. Одеса : Одеська політехніка. 2023. 235 с.

Допоміжна література

9. Brigham E., Ehrhardt M.. Financial Management: Theory & Practice 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.
10. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 216 с.
11. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник / Н. Я. Михаліцька, М. Р. Верескля, В. С. Михаліцький. Львів: ДУВС, 2019. 320 с.

12. Економіка і менеджмент 2023: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., 6–7 квіт. 2023 р. : у 6 т. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023.

13. Менеджмент організації : навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. 267 с.

14. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.

15. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: «Крок», 2019. 368 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

16. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

17. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

18. Загальнодоступна інформаційна база даних Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://stockmarket.gov.ua>

19. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>

20. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

21. Міністерство економіки України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini>.

22. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

23. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

24. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-finansiv-ukraini>.

25. Офіційний сайт ХННІ НУК. URL: <http://kb.nuos.edu.ua>.

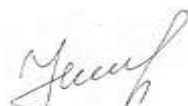
26. Сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.

27. Сайт Національного Інституту стратегічних досліджень. URL: <https://www.niss.gov.ua>

28. Українська мережа ділової інформації. URL: <http://www.liga.net>

29. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Розробник
доктор екон. наук, професор

Надточій І.І.

Питання для модульного контролю знань

Контрольні питання до 1-го модуля

1. Назвіть загальні характеристики організацій.
2. Розкрийте зміст основних законів функціонування і розвитку організацій.
3. Які особливості функціонування мають організації на кожному етапі власного розвитку?
4. Розкрийте властивості організації як системи.
5. Які типи організацій діють в Україні?
6. Назвіть основні види господарських товариств.
7. Розкрийте особливості, переваги і недоліки господарського товариства як організаційно-правової форми господарювання.
8. Назвіть органи керівництва акціонерного товариства, розкрийте їх основні завдання і повноваження.
9. Вкажіть особливості, органи керівництва, переваги і недоліки діяльності товариства з обмеженою відповідальністю.
10. У чому полягають особливості функціонування повного товариства?
11. Розкрийте сутність і основні мотиви об'єднань підприємств.
12. Розкрийте сутність і роль організаційної структури в системі управління підприємством.
13. Зробіть порівняльну характеристику бюрократичних і адаптивних структур управління.
14. Які особливості, сильні та слабкі сторони має лінійна структура управління?
15. У яких організаціях доцільно створювати функціональну структуру управління? Розкрийте її особливості, переваги і недоліки.
16. Охарактеризуйте особливості розподілу повноважень і відповідальності у дивізіональних структурах управління.
17. Розкрийте особливості функціонування, переваги і недоліки матричної структури управління.
18. Здійсніть порівняльну характеристику високої і плоскої організаційних структур управління.
19. Які вам відомі показники ефективності організаційної структури управління?
20. Назвіть основні напрями вдосконалення організаційної структури управління.
21. Розкрийте сутність і роль виробничої структури в загальній структурі підприємства.
22. Які ви знаєте основні елементи виробничої структури?
23. Здійсніть порівняльний аналіз основних типів виробничої структури підприємства.
24. Назвіть основні характеристики і показники виробничої структури.

Контрольні питання до 2-го модуля

1. Охарактеризуйте основні наукові підходи до визначення сутності та змісту стратегічного менеджменту.
2. Визначте основні напрями інноваційної політики.
3. Назвіть загальні та спеціальні функції фінансового менеджменту.
4. Розкрийте зміст інвестиційної діяльності.
5. Розкрийте зміст, цілі та роль кадрової політики в управлінні організацією.
6. Із яких основних підсистем складається система управління персоналом підприємства?
7. Розкрийте сутність і принципи управління маркетинговою діяльністю організації.
8. Дайте визначення поняття «криза».
9. Поясніть циклічність теорії розвитку економіки.
10. Розкрийте сутність формування економічних циклів.
11. Наведіть причини виникнення кризових явищ.
12. Дайте визначення поняття «економічна криза».
13. Назвіть причини організаційної кризи.
14. З'ясуйте сутність технологічної кризи.
15. Наведіть класифікацію кризових явищ.
16. Викладіть сутність антикризового менеджменту.
17. Розкрийте сутність системи антикризового менеджменту.
18. Розкрийте сутність, зміст і роль планування в управлінні організаціями.
19. Проаналізуйте особливості сучасного планування.
20. Наведіть основні принципи планування.
21. Які види планування вам відомі?
22. Розкрийте зміст і особливості застосування основних методів планування.
23. Яку роль відіграє контроль у процесі управління організацією?
24. Розкрийте зв'язок контролю з іншими функціями управління.
25. Наведіть основні принципи організації контролю.
26. Які методи попереднього контролю ви знаєте?
27. Які функції виконує заключний контроль?
28. Які види комунікацій застосовуються в управлінні?
29. Розкрийте основні характеристики колективу.
30. Розкрийте особливості групи керівництва, функціональної, виробничої груп, комітету.
31. Розкрийте сутність і роль конфлікту в організації.
32. Які функції виконує організаційний конфлікт?
33. Розкрийте вплив організаційної культури на ефективність управління.
34. Розкрийте сутність і роль конкурентоспроможності в ефективному розвитку організації.
35. Назвіть основні складові конкурентоспроможності організації.

Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Особливості управління внутрішніми та зовнішніми процесами в організації.
2. Управління та контроль за системою цілей організації.
3. Сучасні форми та методи менеджменту у кризових ситуаціях.
4. Особливості процесу реорганізації, його етапи та наслідки.
5. Вдосконалення маркетингової стратегії організації.
6. Реалізація стратегічних програм управління організацією.
7. Особливості управління інноваційними процесами в організації.
8. Напрями вдосконалення управління організаційною діяльністю.
9. Управління соціальною політикою організації.
10. Організація управління персоналом підприємства.
11. Напрямки вдосконалення адміністративної структури управління організації.
12. Створення та реалізація стратегій розвитку персоналу організації.
13. Особливості процесу управління в менеджменті організацій.
14. Шляхи вдосконалення організаційних схем управління на сучасному етапі.
15. Особливості системи розподілу повноважень та відповідальності.
16. Управління фінансово-економічною системою організації.
17. Напрямки підвищення ефективності використання ресурсів організації.
18. Особливості та форми планування діяльності підприємства в менеджменті організацій.
19. Напрямки вдосконалення аналізу конкурентного середовища функціонування організації.
20. Організація процесу внутрішнього консультування в менеджменті підприємства.
21. Особливості управління операційною стратегією організації на сучасному етапі.
22. Управління матеріально-технічною базою організації.
23. Особливості впровадження систем контролю та моніторингу діяльності персоналу організації.
24. Форми реалізації стратегій розвитку в менеджменті організацій.
25. Напрямки вдосконалення управлінської діяльності в організаціях готельно-ресторанного бізнесу.
26. Напрямки вдосконалення управлінської діяльності в організаціях туристичної індустрії.
27. Напрямки вдосконалення управлінської діяльності організацій в соціальній сфері.
28. Сучасні форми та шляхи розвитку менеджменту організацій.
29. Управління інформаційним середовищем організації.
30. Управління соціальним середовищем організації.
31. Управління фінансовою підсистемою організації.